

CITO'NUN TÜRKİYE OFİSİ ANKARA'DA AÇILDI

Hollanda Eğitim İkinci Bakanı Marja Van Bijsterveldt, ölçme ve değerlendirme kuruluşu olan ve "Öğrenci İzleme Sistemi" isimli program geliştiren Cito'nun Türkiye ofisini açtı.

ODTÜ Teknokent'te kurulan Cito Türkiye ofisinin açılışı dolayısıyla düzenlenen törende konuşan Bijsterveldt, Hollanda'da eğitim sistemine çok önem verdiklerini vurgulayarak, özellikle dil ve matematik öğreniminin gelişmesini hedeflediklerini söyledi. "Diğer önemli bir hedefimiz ise ölçme ve değerlendirmeyi en iyi şekilde gerçekleştirmektir" diyen Bijsterveldt, öğrenci izleme sisteminin Hollanda'da ilköğretim okullarında oturmuş bir sistem olduğunu kaydetti. Bir ölçme ve değerlendirme kuruluşu olan Cito'nun dünya çapında üne sahip bir kuruluş olduğunu ve birçok ülkede şubesi bulunduğunu söyleyen Bijsterveldt, bugün Türkiye'de de şube açmaktan onur duyduğunu dile getirdi.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Dış

İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı Cüneyd Albayrakoğlu da Bakanlığın 2004 yılından itibaren ilköğretimde çoklu zeka kuramına dayanan yeni ders programları uygulamaya başladığını belirterek, "Cito'nun öğrenci izleme sisteminin yeni programlarla aynı amaca hizmet ettiğini düşünmekteyiz." dedi. Prof. Dr. Giray Berberoğlu da öğrenci izleme sistemini anlattı. Sistemin öğrencinin zihinsel gelişim sürecini izleyerek ölçme değerlendirme yapmayı amaçladığını ifade eden Berberoğlu, öğrencinin yeterliliklerinin göz önünde bulundurulduğunu vurguladı. Öğrenci izleme sisteminin okul yöneticilerine, öğretmenlere, velilere ve öğrencilere öğrenme süreci ile ilgili geri bildirimlerde bulunduğunu ifade eden Berberoğlu, sistemin asla seçme ve yerleştirme yapmadığını, bireysel gelişimi esas aldığını ifade etti.

Cito Türkiye Genel Müdürü Ömer Ahmet Konak, yapmış olduğu açılış sunumunun sonunda hedeflerinin 2023'de PISA'da "ilk 10'da yer alan Türkiye" olduğunu açıkladı. Albert Einstein'in "Bilginin gücü sınırlıdır, hayal gücü ise hiçbir sınır tanımaz. Türkiye'de eğitim için harcanan negatif enerjinin pozitif çevrilmesi durumunda bu hedefe ulaşmamak için bir neden yok. Önce eğitimin paydaşları olarak şu an içinde bulunduğumuz durumu iyi tanımlayıp ortaya çıkacak sonuçları kabul etmeliyiz." ifadesine gönderme yapan Konak, hedeflerinin ulaşılabilir olduğunu altını çizdi.

Konuşmaların ardından, Hollanda Eğitim İkinci Bakanı Bijsterveldt ve MEB Dış İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı Albayrakoğlu, Cito Türkiye Şubesi'nin açılışını gerçekleştirdi.

CITO ARTIK TÜRK ÖĞRENCİLERİ DE İZLEYECEK

Merkezi Hollanda'da bulunan Cito, dünyanın önde gelen ölçme değerlendirme kurumları arasında yer almaktadır. Cito, 30 ülkeye çeşitli alanlarda danışmanlık hizmeti sunmaktadır. Amerika ve Almanya ve Türkiye'de şubeleri, Japonya'da ise bir temsilciliği bulunmaktadır.

Cito, Avrupa Ortak Çerçeve Düzeyleri kapsamında yabancı dil becerilerinin ölçülmesini amaçlayan projeyi yönetmektedir. Geçtiğimiz ay Ankara ofisinin açılması dolayısıyla, Cito Türkiye Genel Müdürü Ömer Ahmet Konak ile, Cito'nun Türkiye'deki amaçlarını ve Türk eğitim sistemini konuştuk. Türkiye'deki görevinden önce, Hollanda Türkçe Eğitim Vakfı'ndan da tanıdığımız Konak'ın, dergimizde de anadilin önemi ile ilgili makaleleri yayımlanmıştı.

Cito 40 Yıllık Bir Kurum

Sınav geliştirme, uygulama ve ölçme-değerlendirme konusunda dünyanın en tanınmış ve önde gelen kurumlarından biri olan Cito, 1968 yılında Hollanda hükümeti tarafından ulusal bir ölçme merkezi olarak kurulmuş ve 1999 yılında tamamen özelleştirilmiştir. 2003 yılında özellikle Almanya'da başarılı çalışmalar yaptıklarını belirten Konak, 2004 yılından beri de Türkiye ile yakından ilgilendiklerini belirtiyor.

Türkiye'deki Eğitim Sistemi Henüz Ezbere Dayalı

Ülkemizdeki eğitim sistemimiz henüz, ezbere dayalı anlayışın etkisi altında. 2001 yılından itibaren, öğrenci merkezli eğitim anlayışını baz alan eğitim programları geliştirilmeye başlanmış ve bu programlar 2005 yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Öğrenci merkezli

eğitim anlayışında bilgiyi ezberleyen değil, bilgiyi kendi zihinsel sürecinde yeniden üretebilen insan gücü hedeflenir. Türkiye'deki bu çalışmalara, ölçme değerlendirme alanında katkı sağlamak üzere, Cito Hollanda adına 2004 yılında "dış uzman" sıfatıyla katıldım. Öğrenci merkezli anlayışın doğallıkla yeni bir ölçme değerlendirme pratiğine gereksinimi olduğunu tespit ettik. Öğrenci İzleme Sistemi'nin gereksinim duyulan ölçme ve değerlendirme aracı olabileceğini Türkiye'deki bilim insanları ile tartışarak kararlaştırdık. Cito Türkiye'yi Almanya ve Amerika gibi yatırım yapılabilecek ülke olarak kabul etti ve çalışmalarımıza başladık.

Doğar-Doğmaz Yarış Başlıyor

Çocuklarımızı maalesef daha doğar doğmaz yarıştırmaya başlıyoruz. Hafta içi okul, hafta sonu dersane

derken, çocuklarımız her şeyi ezberlemeye başlıyor. Komşu çocuğu, komşu okulu ve komşu ili geçmeye endekslı yarıştan elde edinilen sözde başarılarla kendimizi avuttuktan vazgeçmeli, OECD ülkeleri ile yarışmayı önümüze hedef koymalıyız. Daha sonra da büyük bir çoğunluğa herhangi bir sınavdan sonra "kazanamadınız" deniyor. Kazanamadınız denilen insan niye ve neyi kazanamadı o da belli değil.

Cito olarak her yıl öğrencinin gelişimini izleyen bir sistemi Türkiye'ye getirmek için uğraşıyoruz. Hollanda'da yakından tanıdığımız "Öğrenci İzleme Sistemi"ni (*LeerlingVolgSysteem*), Türkiye'deki Milli Eğitim Bakanlığı'nın yeni programlarını baz alarak geliştirmeye ve okullara sunmaya başladık.

Hollanda'da eğitimci olarak yıllarca görev yaptınız. Şu anda da Türkiye'deki eğitim sistemini yakinen takip ediyorsunuz. Sizce eğitim sistemimiz gerçekten kötü mü? Ezberlediklerimiz işe yaramıyor mu?

Biz çok kötü olduğumu söylemiyoruz. Ama sorunlarla ilgili olarak elimizde bilimsel veriler var. Türkiye, 2006 yılı PISA çalışmalarına göre OECD ülkeleri arasında sondan ikinci konumdadır. Bizden sonra sadece Meksika var. 50-60 ülke arasındaki sıralamada maalesef konumumuz budur. Hollanda son verilerde 10. sırada yer alsada, daha önceki yıllarda ilk 5'e girmeyi başarmıştı. Ezber eğitiminden henüz çıkmamış, elindeki potansiyeli kullanamayan bir ülke konumundayız. En büyük zenginliğimiz aslında çocuklarımız. Ama bunun farkında değiliz. Ya da farkındayız ama gerekenleri henüz yapamıyoruz. Ama en güzeli nedir biliyor musunuz? Bunun artık toplumda konuşuluyor olması. Hollanda eğitiminde de eksiklikler var, giderilmesi için sürekli araştırmalar yapıyor, önlemler alınıyor. Mükemmel diye bir şey yoktur.

Ancak Türkiye'nin çok kısa zamanda çok büyük mesafe alması gerekmektedir.

Şu anda birlikte çalıştığınız okullar açısından bir oran vermeniz gerekirse, devlet ve özel okulların oranı nedir?

Biz Öğrenci İzleme Sistemi'ni bütün okullara sunuyoruz. Zaten sloganlarımızda belirttiğimiz gibi, "Hiçbir öğrenci geride kalmasın" ve "her öğrencinin başarılı olacağı bir alan mutlaka vardır." diyoruz. Şu ana kadar sadece özel okullara ücretli olarak bu çalışmalarını başlattık. İsteğimiz tabii ki devlet okullarını da aramızda görmek.

Cito sizi görevli olarak 2 yıllığına Türkiye'ye gönderdi. Sanırım 1 yıl daha uzatılacak. Siz döndükten sonra, Türkiye Cito kendi başına ayakta duran bir kurum olabilecek mi?

Görevim Cito Türkiye'yi kurmak ve kurumsallaştırmaktır. Dolayısıyla, eğer halen bana veya başka kişilere bağlı kalacak olursa, kendimi başarısız hissederim. Cito, kurumsal kimliği dünyaca bilinen bir kurum. Cito Türkiye'nin de en kısa zamanda "Cito Hollanda" gibi bağımsız, bilimsel, tarafsız, yenilikçi bir kurum olarak Türkiye'de yerini alacağına inanıyorum. Bu yolda oldukça mesafe aldık zaten. Şu anda Cito Türkiye'nin bünyesinde tam ve yarı zamanlı olmak üzere 30 akademisyen ve öğretmen görev yapmaktadır. Ortaya çıkan ürünler bakımından Hollanda'daki kalite ile aynı düzeydeyiz.

Şu anda iki ülkede çalıştınız. Bir seçim yapmak isteseyiz, Türkiye'de mi yoksa Hollanda'da mı yaşamak ve/veya çalışmak istersiniz? Bir de Hollanda'nın en çok nesini özlediniz?

Tabii ki havasını özlemedim. İş hayatı olarak özlemden daha çok kıyaslama yapabiliyorum. oradaki iş hayatını ve arkadaş çevresini, sizleri özledim. Diğer yandan, Hollanda'da doğup büyüyen birisi değilim. 27 yaşında Hollanda'ya geldim. Dolayısıyla 27 yaşına kadar Türkiye'de yaşadım eğitim gördüm. Yani, Türkiye bana yabancı değil. Şu anda eşim ve çocuklarım da Türkiye'de. İş olarak baktığınızda sonuçta orda da burada da benzer işi yapıyorsunuz. Ayrıca, belki duymuşsunuzdur, yurt dışında yaşayan Hollandalılara Hollandaca eğitimi Veren vakfın (Stichting NOB) Ankara şubesi başkanlığı görevini de yapıyorum. Bu okulun masrafları, kısmen Hollanda Hükümeti tarafından kısmen de veliler tarafından sağlanıyor. Dersler, özel bir okulda hafta sonları veriliyor. "Türkçe için el ele" kampanyası sırasında hatırlarsınız, anadilinin önemini belirtirken, çok dilliliğin çocuğun zihinsel ve sosyal olarak geliştirir, diyorduk. Çok dilliliğin zenginlik olduğunu söylüyorduk. İnsan beyninin diller arasında ayrımcılık yapmadığını, düşüncelerimizi dil ve eğitim bilim bağlamında dile getiriyorduk. Bu düşüncelerle Ankara'da çocukların Hollandaca öğrenmesi için gönüllü olarak görev yapıyorum ve mutluluk duyuyorum.

"Türkiye, 2006 yılı PISA çalışmalarına göre OECD ülkeleri arasında sondan ikinci konumdadır. Bizden sonra sadece Meksika var. 50-60 ülke sıralamasında maalesef konumumuz budur."

“Türkçe için el ele” kampanyasından bahsetmişken, şu anda tabii ki eski havası yok. Son dönemde sayın Kutlay Yağmur ile çalışmalarınız olmuş ve enerjinizi Türkçe için harcamıştınız. Geriye dönük baktığınızda şunları daha iyi yapabildik ya da yapmasaydık, dediğiniz oluyor mu?

Sorunuzda sanki bu kampanya ile yanlış bir iş yaptığımız, sonucu çıkıyor. Biz kurumsallaşmak gerekir demiştik. 10 bin kişi olunca başarılı, 1000 kişi olunca başarısız diye bir genelleme yapılamaz. Bakın biraz önce söyledim, çok dillilik bir zenginliktir. İki dilli büyüyen çocuklar şanslı çocuklardır. Bu Hollanda’da Türkçe öğrenen çocuklar için de geçerlidir, Ankara’da Hollandaca öğrenen çocuklar için de. “Türkçe için el ele” kampanyası sırasında sürekli Türkçenin orta öğretim okullarında olduğu gibi seçmeli ders statüsüne kavuşturulması gerektiğini söyledik.

OALT’ı kaldırma yerine kalitesini artırma yönünde bir çözüm bulunsaydı iyi olurdu. Ama toplum olarak tekrar OALT’ın geri getirilmesini savunmanın

yanlış olduğunu hâlâ söylüyorum. Eğitimde geri kalmışlıkla ilişkilendirilmeyen bir Türkçe eğitimi sadece Türklerin değil Hollanda toplumunun bir bütün olarak isteği olmalıdır. Çünkü çok dillilikten doğan zenginlik Hollanda’nın zenginliğidir.

Şu anda Türkçe Eğitim Vakfı’nda aktif görev yapmıyorum. Olmadığım bir yerdeki yönetim işlerine karışmam. Uzaktan gazel okumak, hayat tarzım değildir. Vakfın çalışmaları hakkında görüş bildirmem de uygun düşmez. Ancak Türkçenin ilköğretimde de herkese açık, hedefleri belli olan, kontrolü olan, okul başarısına etkisi olan Hollanda Eğitim Bakanlığı’nın gözetiminde bir “dil dersi” olarak verilmesi gerektiğine ve bunun

olacağına inanıyorum. Bu bir süreç işidir. Zaten Türkçe Eğitim Vakfı da bunu için kurulmuştu.

Bu hoş sohbet için teşekkür ediyoruz. Ayrıca, Hollanda’da Türkçe için, ülkemizde de eğitim alanında yaptığımız katkılardan dolayı da teşekkür ediyoruz. Son olarak şunları söyleyebilirim; yaptığımız çalışmalardaki hedef, toplam kaliteyi yükseltmektir. Hedef, Türkiye’deki bütün çocukların gelişimine katkı sağlamaktır. Hedef, 2023’te PISA’da ilk 10’da yer alan bir Türkiye’dir.

Burada bulunmaktan, doğduğum ülkeye hizmet etmekten mutluyum. Bu fırsatı bana verdiğiniz için de Ekin Dergisi’ne teşekkür ediyor, bütün Ekin Dergisi okuyucularına selam ve saygılarımı iletiyorum.

“Şu anda Türkçe Eğitim Vakfı’nda aktif görev yapmıyorum. Olmadığım bir yerdeki yönetim işlerine karışmam. Uzaktan gazel okumak, hayat tarzım değildir. Vakfın çalışmaları hakkında görüş bildirmem de uygun düşmez.”

Ömer Ahmet Konak Kimdir?

Ömer Ahmet Konak 1957 yılında Trabzon'un Maçka ilçesinde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini bu ilçede tamamladı. KTÜ Eğitim Fakültesi Türkçe Bölümü'nde okudu. 1984 yılında Hollanda'ya göç etti. 1985 yılında başladığı Rotterdam Yüksek Okulu'ndan 1989 yılında Türkçe öğretmeni olarak mezun oldu. Daha sonra Tilburg Üniversitesi Dilbilim Fakültesi'nde başladığı öğrenimini 1995 yılında tamamladı. Mastır tezinde, iki dilli çocuklarda dilin gelişimini konu edindi. "Araştırmacı öğrenci" sıfatıyla Harvard Üniversitesi'nde "Türk Dilleri" üzerine 1 yıl öğrenim gördü. Çeşitli eğitim kurumlarında araştırmacı, uzman ve öğretmen olarak görev yaptı. Çalışmalarını Cito'da sürdüren Ömer Ahmet Konak, 2004 yılında MEB bünyesindeki Temel Eğitimi Destekleme Projesi'nde "Dış Uzman" sıfatıyla kurumu adına kısa süre görev yaptı.

Dört yıl süreyle Hollanda'da Modern Yabancı Diller Derneği'nin Türkçe Bölümü başkanlığını yaptı. Ayrıca, Hollanda'da Türkçenin ilköğretim okullarında da Modern Yabancı Dil statüsünde yer almasını hedefleyen "Türkçe için El Ele" kampanyasının devamında kurulan Türkçe Eğitim Vakfı'nın yönetim kurulu üyesidir. Eylül 2006'dan beri Cito Türkiye Genel Müdürü olarak görev yapmaktadır. Aynı zamanda Ankara Hollandaca Eğitim Vakfı'nın (Stichting NOB) başkanlığını yapmaktadır.

Dipnot: Bu söyleşinin hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen Ankara Cito Yönetici Asistanı Özgü Baykal'a teşekkür ederiz.

MARKA
P L A Z A

Marka Agency B.V.

GSM: +31 (0)614 - 10 43 16
Fax: +31 (0)78 - 613 21 91
E-mail: info@markaplaza.eu
www.markaplaza.eu

Import & Export
Consultancy, trade, research,
marketing services
to and with Turkey

**HERKESİN
LİSANSLI ÜRÜNÜ OLSUN**

www.markaplaza.eu'yi tıklayın. İstedığınız ürün elinizin altında, evinizde!!!

Marka Plaza EU bir Com,ma beheer Ürünüdür

Öğrenci İzleme Sistemi

Öğrenci İzleme Sistemi "Her öğrenci bir bireydir" felsefesinden yola çıkarak hareket etmektedir. Öğrenci İzleme Sistemi'nin amacı, öğrencinin zihinsel gelişim sürecini izlemek, ölçmek ve değerlendirmektir. Böylece, Öğrenci İzleme Sistemi öğrencilerin yıllar içerisindeki akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerini ortaya koymaktadır. Öğrenci İzleme Sistemi öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurmaktadır. Bu sebeple, "Hiçbir öğrenci geride kalmamasın" ilkesini benimsemektedir. Cito Türkiye Öğrenci İzleme Sistemi ile eğitimde ölçme değerlendirme çalışmaları Hollandalı uzmanlar, Türkiye'deki bilim insanları ve öğretmenlerle işbirliği içerisinde geliştirilmektedir. Öğrenci İzleme Sistemi içerikleri Millî Eğitim Bakanlığı'nın programları baz alınarak hazırlanmaktadır. Bu bağlamda, çerçevesi bilinen bir teori Türkiye'de yeniden üretilmektedir.

Ö. Konak: “Türkçe için el ele” kampanyası sırasında hatırlarsınız, anadilinin önemini belirtirken, çok dilliliğin çocuğun zihinsel ve sosyal olarak geliştirir, diyorduk. Çok dilliliğin zenginlik olduğunu söylüyorduk. İnsan beyninin diller arasında ayrımcılık yapmadığını, düşüncelerimizi dil ve eğitim bilim bağlamında dile getiriyorduk. Bu düşüncelerle Ankara’da çocukların Hollandaca öğrenmesi için gönüllü olarak görev yapıyorum ve mutluluk duyuyorum.

Citotoets nedir?

Her yıl olduğu gibi bu yıl da şubat ayında temel ilköğretim okullarının 8. grup öğrencileri tarafından yapılacak olan bu testler, öğrencilerin hangi ortaöğretim bölümlerine gidebilecekleri hakkında belirleyici olan en önemli unsurlardan birisidir. Bu yıl 12, 13 ve 14 Şubat 2008 tarihlerinde yapılacak olan Dil, Matematik, Öğrenme Becerisi ve Genel Kültür becerilerini ölçecek olan bu testler, öğrencilere ve velilerine oldukça heyecanlı dakikalar yaşatacaktır. Cito bitirme testleri Hollanda genelinde güvenilir ölçme değerlendirme testleri olarak tanınmaktadır. Hollanda eğitim sisteminde ilköğretim kurumları yani ilkokullar, öğrencilerinin devam edebileceği ortaöğretim türü için tavsiyede bulunmak zorundadır. Bu tavsiye, aşağıdaki hususlara dayanarak verilir:

- Öğrencinin ve velinin istek ve görüşleri
- Takip edilen ilkokula tavsiyesi
- Bağımsız bir testin sonucu

Testin içeriği

Bu testte 100 dil sorusu, 60 matematik sorusu, 40 öğrenme becerisi sorusu içerir. Okullar, ayrıca 90 sorudan oluşan genel kültür bölümüne de katılabilirler.

Cito testleri okullar tarafından sipariş edilir ve öğrenciler bu testlere hazırlatılır. Testler bütün Hollanda da aynı anda verilen tarihlerde yapılır, başka bir zamanda yapılmaz.

Hasta olan öğrenciler için başka bir zaman ayarlanır. İsteyen veliler bu testler hakkında www.citovoorthuis.nl adresinden bilgi alıp DVD sipariş edebilir. Testlerde en az yanlış yapan ve en yüksek puanı alan öğrencilere sırasıyla: VWO, HAVO, VMBO (G) TL veya VMBO/KBL, en az doğru soru yapan ve en az puan alan öğrencilere ise BBL tavsiyesi yapılır. Önceden belirtildiği gibi tavsiyede okulun ve velinin görüşleri de göz önüne alınır. Daha çok bilgi için: www.cito.nl ve telefon (026) 352 11 11

Yukarıda bahsedilen ilköğretim bitirme testlerinin yanında,

ortaöğretimin her seviyesine yabancı dil olarak ülkesel Türkçe bitirme sınavları vardır. Bu VWO, HAVO, VMBO/(G)TL, KBL ve BBL Türkçe sınavlarının son 5 yılda yapılan ülke çapındaki bitirme sınavlarını, www.examen.nl adlı web sitesinde bulabilirsiniz.

Unutmayalım, önemli olan öğrencinin kendi ilgi, istek ve beceri kapsamı içinde kendine en uygun olan ortaöğretime gidebilmesidir. Başlamak kadar, öğretimi sonuna kadar devam edip bir meslek sahibi olmaktır. Başarılar!

Rahime Gülcü
Cito görevlisi

